

Procházka po dně pravěkého moře

Tak lákavý a dramatický zážitek nabízí **Naučná stezka údolím Dalejského potoka**. Její tvůrci se vracejí do doby před stovkami milionů let. Tak uvidíme, jak se ten pravěk tady, v jihozápadní části Prahy, podepsal.

Jak cestoval člověk v pravěku těžko říct, nejspíš chodil v lepším případě běhal. My jsme sem přijeli trochu netradičně, tramvají č. 5. A z té pětky je tenhle náš snímek a za jízdy, neuvěřitelná scenérie.

Nová prodloužená tramvajová trať ze sídliště Barrandov teď končí v polích katastru Holyně. Její první a zároveň předposlední zastávka kde jsme vystoupili je vlastně uprostřed staveniště výškových domů, jmenuje se **Náměstí Olgy Scheinpflugové**. Podobně všechny ulice nového obytného souboru při této trati mají jména připomínající vynikající umělce doby první republiky. Potkáte tu ulice Hugo Haase, Vítové i Mandlové, Voskovce s Werichem, Gollovou i Baarovou a mnohá další jména, snad tady na nikoho nezapomněli.

Soubor moderních staveb dostal jméno **Pražská čtvrť** a určitě bude patřit k těm nejpříjemnějším v našem městě

Okraj **Pražské čtvrti** kde se stále ještě staví s pravěkým mořem nesouvisí pouze zdánlivě, **vždyť ulice Baarové** kopíruje údolím **Dalejského potoka** hluboko pod námi a přes přírodně chráněné skalnaté údolí nabízí panoramatický pohled na výstavbu nových čtvrtí, Jinonic, Butovic, Hůrky, Stodůlek a zároveň jako pěší zóna míří do Holyně, obce s pětistovkou obyvatel dávno již připojenou ku Praze. Přivedla nás na holyňskou návěs.

V Holyni na návsi. Říkají tady **Pod Lípou**, kdybychom nevěděli, že jsme v Praze, mohla by to být klidně nějaká jihočeská vesnická návěs. Tři staré lípy spolu s kapličkou a křížem, tak jak to na vesnici obvykle bývalo. Opravená kaple svatého Jana Křtitele z roku 1861 je odsvěcená a slouží jako galerie. Okolní domky většinou opravené některé dokonce do původní podoby, letopočty jejich vzniku nelžou, druhá polovina 19. století a k tomu památník padlých ve světových válkách. Na první pohled příjemné a pečlivě upravené místo.

Od kapličky do údolí Dalejského potoka snad ani zabloudit nelze, prudký svah, modrá značka a holyňský potok stačí se jich držet a po chvíli jsme u malého nádraží **Praha Holyně**. Jednokolejka ze Smíchova přes Rudnou do Berouna získala dnes velkou konkurenci v prodloužené tramvajové trati do Holyně. Pro místní je to velká výhoda.

Přešli jsme železniční trať a na soutoku Dalejského potoka s Holyňským jsme se napojili na naučnou stezku **Údolím Dalejského potoka**. Je to významná přírodní lokalita na jihozápadním okraji Prahy. Má nás seznámit s pozůstatky lomové činnosti, geologickou minulostí a faunou a flórou chráněných území. Tady na soutoku obou potoků je možné se rozhodnout kudy dál. Buď po proudu Dalejského potoka Prokopským údolím, nebo proti proudu takzvaným Dalejským profilem do Řeporyjí. Jdeme tou druhou variantou na Řeporyje.

Dalejský potok máme hned vlevo, hned vpravo od stezky, při velkém spádu tvoří malé vodní kaskády s čistou průhlednou vodou.

Naše první zastavení je v Černém lomu. Původně se jmenoval Kamčatka, škoda té změny bylo by to mnohem romantičtější. Jméno Černý dostal v roce 1923 podle barvy tmavých silurských vápenců. Na panelu jsme se dozvěděli, že lom je významným nalezištěm lobolitu, plovacího orgánu mořské lilijice a další zajímavé podrobnosti z jeho historie.

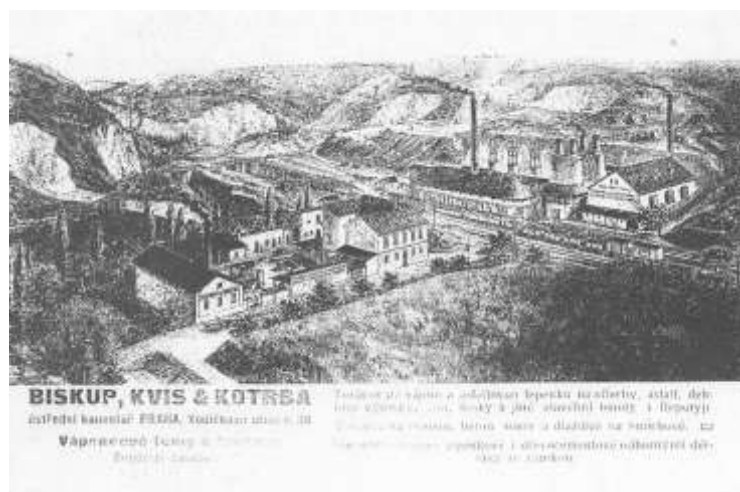

V Černém lomu začíná být rušno, najednou jsou mezi námi středoškoláci na školním výletě, docela příjemné setkání, zatím vlastně jediní koho jsme dnes potkali.

Do Černého lomu bylo potřeba stoupat do svahu a zdá se, že k dalšímu lomu bude stoupaní kamenitou cestou ještě strmější. Proč to jsme zjistili za chvíli. Obrovský lom Mušlovka je pod námi. Jsme na jedné z horních teras lomu. Svahy lomu odkryté těžbou vápenců jsou tvořeny prvohorními horninami stáří přibližně 400 milionů let. Je to naleziště s výskytem bezobratlých mořských živočichů, zkamenělin z období prvohor. Lom je porostlý divokou vegetací, ta jej téměř dokonale chrání.

Že se jedná o bývalý vápencový lom není téměř k poznání a přece ještě před druhou světovou válkou zásoboval spolu s Požárskými lomy I a II významnou huť na pálení vápna firmy Biskup, Kvis a Kotrba založenou již v roce 1895. Pálili zde v komorových pecích až 1240 vagonů ročně saturačního vápna (saturace - chemická reakce používaná v cukrovarnictví). Bývalá továrna s vlastní železniční úzkokolejnou dopravou je jenom pár desítek metrů od okraje lomu, z větší části ji kryje milosrdná příroda. Téměř vše, tedy haly v secesním stylu i správní budovy, kolejiště, zkrátka vše bylo zničeno a rozkradeno. Zbylé sutiny počmárali sprejeři. Škoda, mohl to být mayster štyck téhle naučné stezky, vždyť úzkokolejka zajížděla tunelem přímo do lomu.

Nedá se nic dělat, stoupáme stále dál, cesta je samý kámen ale i plno informací na panelech, dokonce umění v přírodě.

Před námi je Arethusinová rokle, tady kdysi šlo již do tuhého je to vyhaslá podmořská sopka. Bádal tady **Ing. František Hanuš** objevil nové trilobity.

Rokle a lomy jsou za námi a naučná stezka klesá zpět do údolí k Dalejskému potoce. U cesty tu stával **Trunečkův vodní mlýn**. Jeden ze sedmi vodních mlýnů na Dalejském potoce. Dopadl úplně stejně jako vápencová huť. Z rozsáhlého objektu válcového mlýna z 18. století zbylo jenom to, co vidíte na našich snímcích, suť a rozvaliny. Rodina Trunečků vlastnila mlýn od počátku 19. století do konce druhé světové války. V roce 1910 nahradili vodní kolo Francisovou turbínou a mlýn tak mohl být poháněn elektromotorem. **Od roku 1951 byl mlýn v péči JZD.....**

Jedno z posledních zastavení je **Pod placatou skálou**. Tohle zastavení informacemi nešetří. Právě tady se dovíte, proč kráčíme po dně moře které před více, jak půl miliardou let zalilo pražskou propadlinu. Ustoupilo až po milionech let a mnohokrát měnilo reliéf krajiny.

Od poslední skály nezbývá než dojít na Řeporyjské náměstí k dopravě do centra. Cestou ještě pohledy na opravené původní řeporyjské statky a na v parku stojící původně románský kostel ze 12. století.

Za krásného převážně slunečného podzimního počasí jsme v Řeporyjích nastoupili do autobusu MHD aby nás po chvíli dovezl k metru.

Ve čtvrtek 13. Října 2022 na cestě z Pražské čtvrti přes Holyni, Údolím Dalejského potoka do Řeporyjí

Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi kronika Mirek

Zajímavé fotky pořídily Jarmila Kočová, Hana Mašková a Vendula Bukalová